

Aan:

De Statenleden van de provincies Groningen, Fryslân, Drenthe
De Gemeenteraadsleden van de gemeenten Groningen, Leeuwarden, Súdwest-Fryslân,
Assen, Emmen
Het Algemeen Bestuur Wetterkip Fryslân

Groningen, 13 juni 2025

Behandeld door :
Telefoonnummer :

E-mail :

Briefnummer :

Onderwerp :

109

Bestuurlijk overleg leefomgeving 2 juni 2025

Geachte leden van Provinciale Staten, Gemeenteraden en Algemeen Bestuur,

Op 2 juni jl. vond het jaarlijkse Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) plaats tussen het landsdeel Noord-Nederland en het Rijk. We hebben met de bewindslieden van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en van Infrastructuur en Waterstaat belangrijke afspraken kunnen maken. Ook zijn actuele onderwerpen besproken met de staatsecretaris van Herstel Groningen en de staatsecretaris van Defensie.

Ruimtelijke Arrangementen en NOVEX-gebieden

De provincies in Noord-Nederland werken samen aan goede afspraken met het Rijk over de ruimtelijke ordening. Dat betreft ook lastige keuzes over de verdeling van de schaarse ruimte en de aanpak van fundamentele regionale en nationale opgaven. De provincies Drenthe en Fryslân hebben ieder een provinciaal Ruimtelijk Arrangement (RA) met het rijk ondertekend en de provincie Groningen heeft hiervoor samenwerkingsafspraken gemaakt. Noord-Nederland stelde daarbij dat het proces van de Ruimtelijke Arrangementen weliswaar waardevol is, maar de gemaakte afspraken niet meer zijn dan een eerste stap. We werken met het Rijk door met volgende versies van de ruimtelijke arrangementen. Daarin moet scherper worden afgesproken wat Rijk en regio van elkaar verwachten bij het maken van integrale ruimtelijke keuzes die nodig zijn.

Voor het RA van de provincie Drenthe¹ is het 'Drents bod' uitgangspunt geweest. Het Rijk en de provincie Drenthe gaan in gesprek over extra woningen in Assen en Emmen. De provincie heeft als ambitie om in Drenthe 45.000 extra woningen te bouwen. Daarnaast wordt een pilot uitgevoerd voor herstructurering. Drenthe heeft gewezen op de grote impact van de komst van de Nedersaksenlijn als *gamechanger* voor de economie en de stedelijke ontwikkeling van Zuid- en Oost-Drenthe. Drenthe gaat samen met het Rijk dit verder concretiseren in de uitwerking van de Nota Ruimte.

Met het ondertekenen van het eerste RA tussen het Rijk en de provincie Fryslân² zijn onder andere procesafspraken gemaakt over de omgang met zoetwater beschikbaarheid, de vernatting van veenweidegebieden en het overleg over het landelijk gebied, in het bijzonder over een vitale landbouw met een duurzaam toekomstperspectief. De provincie Fryslân en het Rijk gaan nader in gesprek over duurzame energie, infrastructuur en ruimtegebruik.

Op het BOL is de verstedelijkingspropositie Fries Stedelijk Netwerk (FSN) aangeboden aan de minister van VRO. Besloten is dat het FSN wordt opgenomen in het Stedelijk Netwerk Nederland Rijk. Daarnaast wordt het ruimtelijk beeld overgenomen op kaarten van de

[Redacted text block]

De provincie Groningen en het Rijk hebben samen met de regio's Assen en Zwolle nog te maken ruimtelijk arrangement. Op basis van deze afspraken werken Rijk en provincie Groningen de komende periode samen verder aan een wederkerig, provincie-specifiek en integraal ruimtelijk arrangement.

Noord-Nederland kent vier NOVEX-gebieden waar meerdere opgaven samenvallen tot een complexe puzzel. Voor de Regio Groningen Assen (RGA) en de Regio Zwolle stelden het Rijk en de regio al eerder het ontwikkelperspectief vast. In het BOL zijn nu ook van beide NOVEX-gebieden de uitvoeringsagenda³ vastgesteld. Ook is het ontwikkelperspectief van het NOVEX-gebied Groningen-Masterplan Zeehavens⁴ vastgesteld. Het vierde NOVEX-gebied, de Lelylijn, doorloopt een geheel eigen proces via een op te stellen Masterplan.

¹ Ruimtelijk Arrangement Rijk - provincie Drenthe | [Rijksoverheid.nl](#) [Ruimtelijk Arrangement Rijk - Provincie Drenthe](#) | [Besluit](#) | [Rijksoverheid.nl](#)

² Ruimtelijk Arrangement Rijk - provincie Fryslân | [Ruimtelijk Arrangement Rijk - Provincie Fryslân](#) | [Besluit](#) | [Rijksoverheid.nl](#)

³ Uitvoeringsagenda RGA, Uitvoeringsagenda Regio Zwolle

⁴ Ontwikkelperspectief NGGMZ

Ruimte voor Defensie

Op het BOL heeft de staatsecretaris van Defensie het proces en de uitkomst toegelicht van het ontwerp Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD). Landsdeel Noord gaf aan constructief in dit dossier te staan en de maatschappelijke noodzaak ervan te begrijpen. Wel is -vooruitlopend op nader overleg- gewezen op de absolute noodzaak van zorgvuldige omgang met mensen en bedrijven die moeten verhuizen als gevolg van de ruimtelijke keuzes in de nota NPRD.

Westflank Groningen

Rijk en regio hebben de ontwikkelagenda Westflank Groningen vastgesteld als onderdeel van het MIRT-onderzoek. Ze stellen elk € 88,56 miljoen beschikbaar voor de gebiedsgerichte ontsluiting van de Westflank. Groningen wil hiermee in de Westflank ruim 8.000 woningen bouwen en bereikbaar maken. Naast een flinke verbetering voor de leefbaarheid en bereikbaarheid, betekent dit ook een enorme impuls voor het OV en de fiets. In de toekomst wil de regio de gehele Westelijke Ringweg verdiepen.

[REDACTED] s
hoe zij in
oven op
In die gebieden werken Rijk en regio's voortv
heeft Noord-Nederland aangegeven ook me
grootschalige woningbouw kunnen bijdragen aan de urgente nationale opgave. Daarom wil Noord-Nederland met erkende nieuwe grootschalig woningbouwgebieden in de Nota Ruimte ook gebruik kunnen maken van rijks-ondersteuning.

De minister wil dat niet. Zij wijst op de mogelijkheid van *regionale* grootschalige woningbouw, zonder bijzondere rijks-ondersteuning maar ook zonder bemoeienis van het Rijk. Voor zulke gebieden zijn er andere, generieke regelingen, waaronder de WBI en geld voor de ontsluiting van woningbouwgebieden. In reactie geeft de regio aan dat het niet-aanwijzen van nieuwe grootschalige woningbouwgebieden in Noord-Nederland een gemiste kans is. De schaalgrootte van de noordelijke ontwikkellocaties is zeker passend bij de nationale woningbouwopgave. Daarnaast is het onzeker of subsidieaanvragen worden gehonoreerd, zoals in het geval van de ontsluiting van Assen-West. Rijk en regio gaan over deze casus in gesprek.

Kleine verbeteringen doorstroming autonetwerk

Het Rijk heeft de aanleg van meerdere nieuwe infrastructuurprojecten opgeschort wegens gebrek aan stikstofruimte en uitvoeringscapaciteit. Hierdoor is extra geld vrijgekomen op de Rijksbegroting voor de aanpak van achterstallig onderhoud van infrastructuur. Ook is uit het vrijgevalen budget € 280 miljoen beschikbaar voor betere doorstroming op hoofdwegen met kleine verbeteringen aan het autonetwerk. Noord-Nederland heeft hiervoor een gezamenlijke subsidieaanvraag gedaan. Twaalf projecten zijn voorwaardelijk gehonoreerd met een totaal subsidiebedrag van € 38,6 miljoen. Rijk en regio hebben afgesproken in gesprek te gaan over een aantal niet-gehonoreerde aanvragen. De definitieve besluitvorming volgt in het najaar.

Deltaplan voor Noordelijk Nederland

Rijk en regio hebben afgesproken samen toe te werken naar realisatie van het gehele Deltaplan voor Noordelijk Nederland. In dat kader stelden Rijk en regio eerder samen het *Deltaplan Perspectief 2050* vast. Dat bevat de leidraad voor samenwerking tussen Rijk en regio aan brede welvaart, leefbaarheid en ruimtelijk-economische ontwikkeling in Noordelijk Nederland. Het landsdeel heeft in het BOL opnieuw benadrukt hoe groot het belang hiervan is. Het Deltaplan gaat over veel meer dan spoorlijnen, maar de Lelylijn, de [redacted] en het Bestaand Spoor zijn daarbij noodzakelijke

[redacted] zegt het [redacted] /
[redacted] ng hiervan [redacted]
[redacted] is leeggemaakt.

Rijk en regio hebben afgesproken om door te werken aan het Masterplan Lelylijn, inclusief de uitwerking van financieringsopties. Ons gezamenlijke doel voor het Masterplan is om de stap naar de MIRT-verkenning te kunnen zetten. Het kabinet verkent tevens een *uitvoeringsstrategie infra en woningbouw* om investeringen in grootschalige structuurversterkende infrastructuur, zoals de Lelylijn, te kunnen uitvoeren en betalen. De Lelylijn wordt verankerd in de Nota Ruimte.

Rijk en regio spreken af uiterlijk in het BO-MIRT (november 2025) een startbeslissing te nemen voor de MIRT-verkenning Nedersaksenlijn. Aanvullend op de eerdere € 75 miljoen stelt het kabinet € 100 miljoen beschikbaar voor aanpak van de spoorinfrastructuur op en rond Meppel. In het BO-MIRT (november 2025) worden samen met de regio nadere afspraken gemaakt over invulling van dit budget. Daarnaast stelt het kabinet € 375 miljoen beschikbaar voor de verruiming van de sluis Kornwerderzand.

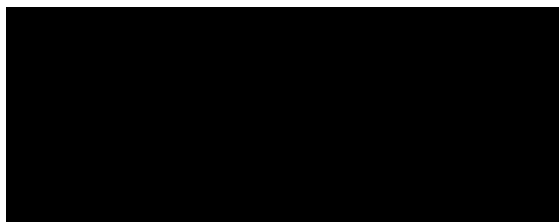
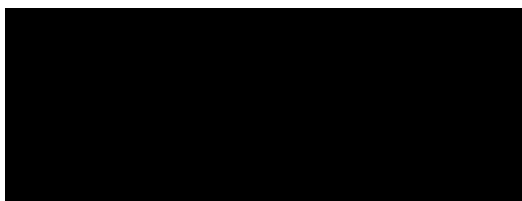
BO-MIRT 2025

Wij hebben aangegeven in het BO-MIRT van november 2025, naast bovengenoemde afspraken, ook te willen praten over de resultaten van de eerste fase Masterplan Lelylijn, de toekomst van de zeesluis Farmsum en de HRMK-spoorbrug bij Leeuwarden.

Tot slot

Wij kijken terug op een nuttig BO-leefomgeving van 2 juni jl. Het was in onze ogen een zinvol gesprek tussen het Rijk en ons landsdeel. Wij hebben onze opvattingen en zorgen goed naar voren kunnen brengen en een groot aantal (proces-) afspraken kunnen maken. Desondanks blijven we alert op de voortgang in de genoemde dossiers.

Voor de volledige lijst van afspraken: [Kamerbrief over uitkomsten Bestuurlijke Overleggen Leefomgeving 2025 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

..

